

İHSAN AKAR YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

Bursa YMM Odası Sicil No: 160/112 Mühür No: 2550 Nilüfer V.D. 143 871 09126
İhsaniye Mah. Can Sk. Pamukaslan Apt. No: 2 Kat: 6 D: 13 Nilüfer / Bursa
Tel: 0 224 240 13 29 (pbx.) 240 13 79

Sirküler No :2010/66

19.09.2010,Bursa

5510 sayılı kanun ile bayanlara tanınan doğum borçlanmasını açıklayan **Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğ** 28.09.2008 tarih ve 27011 sayılı R.G.'de yayınlanmıştır. SGK konuya açıklık getirmek için 2008/111 sayılı genelgeyi yayınlamış olup daha sonra konu hakkında yargı yerlerince sigortalılar lehine kararlar verilmesi üzerine 1 temmuz 2010 tarihinde yeni bir tebliğ yayınlanmıştır. Şimdi ise 16 Eylül 2010 tarihli genelge ile uygulamaya yön verilmiştir. Ancak genelge ile doğum borçlanması için kanunda ve tebliğde olmayan **SSK'lı(4/a) olarak çalışmaya başladıktan sonra doğum yapmış olmak şartı** getirilmiş olup **işten ayrıldıktan sonra 300 gün içinde doğum yapma şartı** ise kaldırılmıştır. Yayınlanan bu genelge ile SGK aleyhine doğum borçlanması ile ilgili davaların süreceği gözükmemektedir. Aşağıda SGK tarafından yayınlanan 16.09.2010 tarih ve 2010/106 nolu doğum borçlanmasına ilişkin usul ve esasları açıklayan Genelgeye yer verilmiştir

1- GENEL AÇIKLAMA

5510 sayılı Kanunun uygulamasına yönelik olarak "Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği" 12.5.2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış olup, Yönetmeliğin 66. maddesinde borçlandırılan sürelerin hizmet olarak tespiti ile 5510 sayılı Kanuna göre çalışması bulunmayıp, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkelerde çalışması bulunanların Kanunun 41. maddesine göre yapacakları borçlanmalarda borçlanma statüsü belirlenmiştir.

Diğer taraftan, "Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ" 1.7.2010 tarihli ve 27628 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği ve Hizmet Borçlanma İşlemlerinin Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ esasları doğrultusunda 26.12.2008 tarihli ve 2008/111 sayılı Genelgede yapılan değişiklikler aşağıda açıklanmıştır.

2- HİZMET BORÇLANMASI HAKKI VERİLENLER

2.1- Doğum borçlanması

5510 sayılı Kanunun 41. maddesinin (a) bendine göre kadın sigortalıların doğum nedeniyle çalışmadıkları en fazla iki defa olmak üzere ikişer yıllık sürelerinin borçlandırılmasında sigortalının doğumdan önce 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında tescil edilmiş olması ve adına kısa ya da uzun vadeli sigorta kolları yönünden prim ödenmiş olması yeterli sayılacaktır. Doğumun çalıştığı işinden ayrıldıktan sonra 300 gün içinde gerçekleşmesi şartı aranmayacaktır. Doğum borçlanması talebinde bulunan kadın sigortalının işvereninden belge istenilmeksizin Kurum hizmet kayıtlarından tespiti yapılarak sonuçlandırılacaktır.

Doğum borçlanması talebinde bulunan kadın sigortalıların doğum yaptığı tarihten sonra adına primi ödenmiş süreler borçlanma hesabında dikkate alınmayacak, doğum borçlanması yapılacak sürede çocuğun vefat etmesi halinde vefat tarihine kadar olan süreler borçlandırılacaktır. İlk doğumunu yaptıktan sonra iki yıl dolmadan ikinci doğumunu yapan kadın sigortalı, ilk doğumdan ikinci doğuma kadar geçen süre ile ikinci doğum için borçlanabileceği iki yıllık sürenin toplamı kadar geçen süreyi borçlanabilecektir.

2925 sayılı Kanuna tabi sigortalılığı devam edenler ile hak sahipleri 5510 sayılı Kanunun 41. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmü gereğince borçlanma yapabilecektir. Ancak, 2925 sayılı Kanuna tabi sigortalılığı devam edenlerin, 5510 sayılı Kanunun geçici 1. maddesi uyarınca Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında 506 sayılı Kanuna göre tescil edilmiş ve kısa ya da uzun vadeli sigorta kolları yönünden adına prim ödenmiş olması halinde kendileri veya hak sahipleri Kanunun 41. maddesinin ilgili bentleri kapsamında borçlanma yapabileceklerdir.

Örnek 1- 1.5.1993 tarihinde 506 sayılı Kanun kapsamında çalışmaya başlayan sigortalı (A)'nın 25.12.1995 tarihinde zorunlu sigortalılığı sona ermiştir. Sigortalı (A), 12.7.1990 ve 18.6.1997 tarihlerinde doğum yapmış olup sigortalı çalışmaya başladığı tarihten sonra 18.6.1997 tarihinde yapmış olduğu doğumu müracaatı halinde borçlanabilecek, tescil tarihinden önce 12.7.1990 tarihinde yapmış olduğu doğum borçlanma kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Örnek 2- 31.12.1988 tarihinde 506 sayılı Kanun kapsamında çalışmaya başlayan sigortalı (B)'nin 1.7.1989 tarihinde sigortalılığı sona ermiş, 6.7.1989 tarihi itibarıyla 1479 sayılı Kanun kapsamında çalışmaya başlamış olup bu kapsamdaki sigortalılığı halen devam etmektedir. Sigortalı 21.11.1986 ve 14.12.2000 tarihlerinde 2 doğum yapmıştır. Doğum borçlanması için müracaatta bulunan sigortalı, birinci

doğumunun işe girdiği tarihten önce, ikinci doğumunun ise 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalı iken gerçekleşmesi nedeniyle borçlandırılmayacaktır.

Örnek 3- 3.4.1996 tarihinde 506 sayılı Kanun kapsamında tescili bulunan sigortalı (C), 12.12.1997 tarihinde doğum yapmıştır. Yapılan incelemede sigortalı adına malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmediği anlaşıldığından sigortalı (C)'nin doğum borçlanması talebi kabul edilmeyecektir.

Örnek 4- 20.11.1994-22.1.1995 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna tabi zorunlu, 1.3.1998-30.9.2007 tarihleri arasında 506 sayılı Kanunun mülga 85. maddesine göre isteğe bağlı sigortalı olan sigortalı (D), 18.5.1996 ve 25.10.2008 tarihlerinde 2 doğum yapmıştır. Sigortalının doğum borçlanması için müracaat etmesi halinde her iki doğumu da borçlandırılabilir.

Örnek 5- 18.12.1995-25.11.1997 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan, 1.3.2007 tarihinde 506 sayılı Kanunun mülga 85. maddesine göre isteğe bağlı sigortalılığı başlayan ve 30.10.2009 tarihinde sona eren sigortalı (E), 12.12.1998 ve 1.9.2010 tarihlerinde 2 doğum yapmıştır. Sigortalının doğum borçlanması için müracaat etmesi halinde 12.12.1998 tarihinde yapmış olduğu doğumu borçlandırılacak, 1.10.2008 tarihinden sonraki süreleri isteğe bağlı sigortalı olarak 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine kapsamında sigortalı olduğundan 1.9.2010 tarihindeki doğumu borçlandırılmayacaktır.

Örnek 6- 5.5.1991 tarihinde 506 sayılı Kanuna tabi olarak çalışmaya başlayan, 6.6.1996, 13.11.1997, 20.11.2001 ve 4.9.2006 tarihlerinde 4 doğum yapan sigortalı (F), doğumlardan sonraki çalışmadığı süreleri borçlanmak için müracaat etmiştir. Sigortalıya 2 doğum için borçlanma hakkı olduğu konusunda bilgi verildikten sonra tercih ettiği doğumlardan ikisi için borçlanma işlemi gerçekleştirilecektir.

Örnek 7- 2.2.2002-10.4.2004 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna, 1.7.2007-10.4.2008 tarihleri arasında 1479 sayılı Kanuna, 6.5.2009-8.7.2009 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı olan (G), 5.5.2006 ve 3.8.2008 tarihlerinde 2 doğum yapmıştır. Bu durumda sigortalının 5.5.2006 tarihindeki doğum süresi borçlandırılacak, 3.8.2008 tarihindeki doğumu ise son defa 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalı olduğundan borçlandırılmayacaktır.

Örnek 8- 15 yaşında 3308 sayılı Kanun kapsamında çıraklığı nedeniyle 3.4.1996 tarihinde 506 sayılı Kanun kapsamında tescili yapılan ve bugüne kadar başka çalışması bulunmayan sigortalı (H), 25.4.2006 tarihinde doğum yapmış olup, müracaat etmesi halinde söz konusu süreyi borçlanabilecektir.

Örnek 9- 1.1.1998-1.1.2008 tarihleri arasında 2925 sayılı Kanuna göre tarım sigortalılığı bulunan sigortalı (I), 12.7.2000 tarihinde doğum yapmış 13.8.2010 tarihinde doğum borçlanması yapmak için müracaat etmiş olup sigortalının 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılığı bulunmadığından doğum borçlanması talebi kabul edilmeyecektir.

Örnek 10- 1.1.1986-1.1.1990 tarihleri arasında 2925 sayılı Kanuna, 25.12.1991-15.12.1992 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna tabi olan sigortalı (İ), 3.2.1990 ve 8.9.1993 tarihlerinde 2 doğum yapmıştır. Sigortalının müracaatı halinde 8.9.1993 tarihinde yaptığı doğumundan dolayı borçlanma yapabilecek, ancak, 3.2.1990 tarihinde son defa 2925 sayılı Kanuna tabi iken yaptığı doğumdan dolayı borçlandırılmayacaktır.

2.2- Ücretsiz doğum ya da analık izni sürelerinin borçlanması

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi kadın sigortalıların çeşitli iş kanunları (854, 4857, 5953 ve diğer iş kanunları) gereğince kullandıkları ücretsiz doğum ya da analık izin süreleri işyerinden alacakları belgelerle birlikte Kuruma başvurmaları halinde borçlandırılacaktır.

2.3- 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi sigortalılardan 2008 yılı Ekim ayı başından önce 506 sayılı Kanuna tabi çalışmaları bulunanların borçlanma işlemleri

5510 sayılı Kanunun geçici 4. maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanan 4. maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalılardan 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında geçen çalışmaları sırasında 5510 sayılı Kanunun 41. maddesinin birinci fıkrasının (a), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen süreleri bulunanlar bu madde hükümlerine göre söz konusu sürelerini borçlanabileceklerdir. Ancak, bu durumda 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak değerlendirilen, borçlanılan söz konusu süreler, 5434 sayılı Kanunun 89. maddesine göre ödenen emekli ikramiyesine esas hizmet sürelerine ilave edilmeyecektir.

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalıların 41. maddenin yukarıda belirtilen bentleri gereğince borçlanma işlemleri 4. maddenin birinci fıkrasına tabi çalışmalarının en son geçtiği sosyal güvenlik il müdürlüklerince/sosyal güvenlik merkezlerince yapılacak, borçlanma belgelerinin asılları daha önce bildirilmemiş ise 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi hizmetleri ile birlikte emeklilik sicil dosyalarına konulmak üzere Sigortalı Tescil ve Hizmet Daire Başkanlığına gönderilecektir.

5510 sayılı Kanunun geçici 4. maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanunun mülga hükümleri uygulanacak olan sigortalıların diğer statülere tabi oldukları sürede, bu statülere göre borçlanılacak sürelerine ait prim tutarı 5510 sayılı Kanunun 41. maddesine göre sigortalıların veya hak sahiplerinin talepte buldukları tarihte 5510 sayılı Kanunun 82. maddesine göre prime esas alt ve üst sınırlar arasında olmak üzere kendilerince belirlenen günlük kazancın % 32'si oranında hesaplanacaktır.

Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olanlardan, 2008 yılı Ekim ayı başından önce 5434 sayılı Kanuna tabi geçen hizmetleri ve borçlanılacak süreleri bulunanların borçlanma tutarının hesabı 26.12.2008 tarihli ve 2008/111 sayılı Genelgenin "I. A-

BORÇLANMA YAPACAK KİMSELER” başlıklı bölümünün 4. paragrafında yer alan açıklamalar doğrultusunda yapılmaya devam edilecektir.

Örnek 1- 15.3.1988-14.10.1998 tarihleri arasında 5434 sayılı Kanuna, 1.11.1998- 30.4.1999 tarihleri arasında da 506 sayılı Kanuna tabi hizmetleri bulunan sigortalı (J), 8.2.2000 tarihinde doğum yapmış ve daha sonra 14.11.2000 tarihinde tekrar 5434 sayılı Kanuna tabi çalışmaya başlamıştır. Sigortalı (J)'nin başvurusu halinde 5434 sayılı Kanun uyarınca bu hizmetinin başlangıcı 15.11.2000 tarihi olacağından 8.2.2000-14.11.2000 tarihleri arasındaki süresi 5510 sayılı Kanunun 41. maddesinin (a) bendine göre borçlandırılacaktır.

Örnek 2- 8.7.1982-23.1.2003 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna tabi hizmetleri bulunan ve 19.6.2006 tarihinde 5434 sayılı Kanuna tabi göreve başlayan ve halen bu görevi devam eden sigortalı (K), 16.8.2010 tarihli dilekçesiyle 24.4.2003 tarihinde doğum yaptığını belirterek doğum sonrası iki yıllık süreyi borçlanmak için başvuruda bulunmuştur. Sigortalının 24.4.2003-23.4.2005 tarihleri arasındaki 2 yıllık süresi 506 sayılı Kanuna tabi hizmetlerinin bulunduğu sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezince 5510 sayılı Kanunun 41. maddesi uyarınca seçeceği prime esas günlük kazanç tutarı üzerinden borçlandırılacaktır.

2.4- 5510 sayılı Kanunun geçici 4. maddesinin onbeşinci fıkrasına göre yapılan borçlanmalar

5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup 2008 yılı Ekim ayından sonra Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrası kapsamında sigortalılığı bulunmayanların, borçlanılacak hizmetler ile birlikte kendileri veya ölenlerin hak sahiplerinin 5510 sayılı Kanuna göre aylığa hak kazanmaları ve müracaat etmeleri halinde kapsamdaki süreleri 5434 sayılı Kanunun borçlanma hükümleri gereğince borçlandırılacaktır.

Örnek 1- 15.4.2000-14.10.2003 tarihleri arasında 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti olan ve 5.7.2004 tarihinde vefat eden sigortalının eşi 2008 yılı Ekim ayından sonra vefat eden eşinin borçlanma kapsamında olan askerlik süresinden 5510 sayılı Kanuna göre kendisine aylık bağlamaya yetecek kadar olan 1 yıl 6 aylık kısmı 5434 sayılı Kanuna göre borçlandırılacaktır.

Örnek 2- 1.8.1970-3.9.1984 tarihleri arasında 5434 sayılı Kanuna tabi 14 yıl 2 ay hizmeti olan ve görevinden ayrıldığı tarihten sonra hiçbir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi hizmeti olmayan 1.7.1947 doğum tarihli sigortalı askerlik süresinin 10 aylık kısmının borçlandırılması için başvurduğunda, 1.7.2008 tarihi itibarıyla 61 yaşını tamamlamış olması nedeniyle borçlanacağı askerlik süresi ile birlikte 5434 sayılı Kanunun 39. maddesi uyarınca kendisine aylık bağlanabilmesi için gerekli olan 15 yılı tamamlayacağından, talebi kabul edilerek borçlanması 5434 sayılı Kanuna göre yapılacaktır.

Örnek 3- 1.9.1975-31.8.1979 tarihleri arasında 5434 sayılı Kanuna tabi 4 yıl, 29.3.1982-13.12.1985 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna tabi 3 yıl 2 ay 24 gün ve 1.1.1986-14.8.2003 tarihleri arasında 5434 sayılı Kanuna tabi 17 yıl 7 ay 14 gün olmak üzere toplam 24 yıl 10 ay 8 gün hizmeti olan sigortalı, 15.7.2010 tarihli dilekçesi ile tarafına aylık bağlanabilmesi için gerekli olan 25 yıllık süresini tamamlayacak kadar askerlik süresinin borçlandırılması talebinde bulunmuştur. Sigortalının 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Kanunun 4. maddesi kapsamında sigortalılığının bulunmaması ve son kez 5434 sayılı Kanuna tabi hizmetinin bulunması nedeniyle 25 yılı tamamlayacak kadar olan 1 ay 22 gün askerlik süresi borçlandırılacaktır.

2.5- Askerlik borçlanması

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalıların 41. maddeye göre yapacakları borçlanma taleplerinde de tescil edilmiş olma şartı dışında herhangi bir şart aranmayacaktır. Bu nedenle, 1.10.2008 tarihinden önce 1479 ve 2926 sayılı kanunlar gereğince aktif sigortalı olmamaları nedeniyle askerlik borçlanma talepleri reddedilen sigortalı ve hak sahiplerinin 1.10.2008 tarihinden sonra yeniden müracaatları halinde borçlanma işlemleri aktif sigortalı olma şartı aranmaksızın sonuçlandırılacaktır.

Örnek 1- 2926 sayılı Kanuna tabi sigortalılığı 15.5.2008 tarihinde sona eren sigortalı (K), 2.6.2008 tarihinde askerlik borçlanması için müracaat etmiş, ancak anılan tarihte aktif sigortalı olmadığından talebi reddedilmiştir. 14.4.2010 tarihinde yeniden askerlik borçlanması talebinde bulunan Sigortalı (K)'nin askerlik süresi 5510 sayılı Kanunun 41. maddesi hükmüne göre borçlandırılacaktır.

Örnek 2- 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalılığı vergi mükellefiyetinin 28.3.2008 tarihinde sona ermesi nedeniyle biten sigortalı (L) 6.7.2008 tarihinde vefat etmiş, hak sahiplerinin 1.8.2008 tarihindeki borçlanma talebi askerlik hizmeti ile ölüm aylığı bağlanması için beş yıl sigorta primi ödenmiş olma şartı yerine getirilmiş olmakla birlikte sigortalının ölüm tarihinde fiili çalışması olmadığı için reddedilmiştir. Ancak, 11.5.2010 tarihinde yeniden borçlanma talebinde bulunan sigortalı (L)'nin hak sahiplerine 5510 sayılı Kanunun 41. maddesine göre borçlanma yaptırılacaktır.

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar askere alınmaları halinde sigortalılıkları sona ermediğinden bu sigortalılıkları devam ettiği sürece 41. maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre er veya erbaş olarak silah altında veya yedek subay okulunda geçen sürelerin borçlandırılmasında zorunlu sigortalılıkları devam edenler dışındakiler borçlanma yapabilecektir.

3- BORÇLANMA TARİHİNDEKİ STATÜNÜN BELİRLENMESİ

3.1- Kanunun 41. maddesi gereğince yapılan borçlanma statülerinin belirlenmesi

a) 5510 sayılı Kanunun 41. maddesinin (c) ve (i) bentlerine göre borçlandırılan süreler 4. maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında; aynı maddenin (a), (b), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentlerine göre borçlandırılan süreler ise borçlandığı tarihteki 4. maddenin birinci fıkrasının ilgili bendine göre,

b) Sigortalılığı sona erdikten sonra 5510 sayılı Kanunun 41. maddesinin (a), (b), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentlerine göre borçlandırılan süreler, en son sigortalılık statüsüne göre,

c) 5510 sayılı Kanunun geçici 4. maddesi uyarınca haklarında 5434 sayılı Kanunun mülga hükümleri uygulanacak olan sigortalıların 41. maddenin (a), (f) ve (g) bentlerine göre borçlandırılan süreleri 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında,

d) 2925 sayılı Kanuna tabi sigortalılığı devam edenlerden daha önce 5510 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında sigortalılığı bulunanların borçlanılacak süreleri 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında,

e) 5510 sayılı Kanunun 4. maddesi kapsamında zorunlu sigortalılığı sona erdikten sonra isteğe bağlı sigortaya prim ödeyenlerden sigortalılığı sona erdikten sonra 5510 sayılı Kanunun 41. maddesinin (a), (b), (d), (e), (f), (g) ve (h) bentlerine göre borçlandırılan süreler 4. maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında,

f) 5510 sayılı Kanunun 5. maddesinin (g) bendine tabi sigortalıların borçlanma statüsü 4. maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında, sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

Örnek 1- 10.11.1998-15.12.2000 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna, 5.1.2005 tarihinden itibaren ise 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalı olan ve 10.3.2001-10.3.2003 tarihleri arasındaki doğum süresini borçlanan sigortalı (M)'nin bu süresi 5510 sayılı Kanunun 4. maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılık süresi olarak dikkate alınacaktır.

Örnek 2- 1.11.2006-1.2.2008 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna, 5.8.2008-8.7.2009 tarihleri arasında 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalılığı bulunan ve 16.6.2010 tarihinde müracaat ederek 6.3.1975-7.11.1976 tarihleri arasında yaptığı askerlik hizmetini borçlanan sigortalı (N)'nin borçlandığı süre 4. maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılık süresi olarak dikkate alınacaktır.

Örnek 3- 27.10.1995-1.5.1996 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna tabi çalışması bulunan, 4.7.2000 tarihinde 5434 sayılı Kanuna tabi göreve başlayarak halen bu görevine devam eden ve 22.4.1999-3.7.2000 tarihleri arasındaki doğum sonrası süresini borçlanan sigortalı (O)'nun bu süresi 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalılık süresi olarak dikkate alınacaktır.

3.2- Yurtdışında çalışması bulunanların Kanunun 41. maddesine göre yapacakları borçlanma statülerinin belirlenmesi

3.2.1- 3201 sayılı Kanuna göre borçlanma yapanların 5510 sayılı Kanunun 41. maddesine göre yapacakları borçlanmalar

3201 sayılı Kanuna göre yurtdışında geçen hizmet sürelerini borçlanan sigortalıların 5510 sayılı Kanunun 41. maddesine göre yapacakları borçlanmalar, 3201 sayılı Kanuna göre belirlenen sigortalılık statüsüne göre değerlendirilecektir.

Örnek- Türkiye'de herhangi bir çalışması olmayan sigortalı (Ö) 15.12.1988-22.6.1996 tarihleri arasında yurtdışında geçen hizmet sürelerini borçlanmıştır. Sigortalının söz konusu süreleri 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirildiğinden, 6.6.1986-8.12.1987 tarihlerinde yapmış olduğu askerlik hizmetini borçlanması halinde, askerlik borçlanma süresi 4. maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilecektir.

3.2.2- Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkelerde çalışması bulunanların Kanunun 41. maddesine göre yapacakları borçlanmalar

5510 sayılı Kanuna göre yurtiçinde çalışması bulunmayanlardan, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkelerde çalışmış olanlar ile halen çalışmaya devam edenler Kanunun 41. maddesinin (b), (d), (e) ve (h) bentlerine göre borçlanma yapabileceklerdir. Bunların borçlandıkları süreler Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

Örnek- Türkiye'de herhangi bir çalışması bulunmayan ve halen Almanya'da çalışmaya devam eden sigortalı (P)'nin 30.12.1988-30.6.1989 ile 1.7.1989-30.12.1989 tarihleri arasındaki avukatlık staj süresini borçlanması halinde bu süre 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilecektir.

3.3- Borçlanılması gereken sigortalılık statüsü dışında borçlanma yapanlar

3.3.1- 1479 veya 2926 sayılı kanunlara tabi olunan sürede 506 sayılı Kanuna göre yapılan borçlanmalar

1.10.2008 tarihinden önce 1479 veya 2926 sayılı Kanunlara tabi sigortalı iken 506 sayılı Kanunun mülga 60. maddesinin (F) bendine göre yapılan borçlanmalar, 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi hizmet olarak değerlendirilecektir. Borçlanılan süreler Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre ayrıca basamak intibakında dikkate alınmayacaktır.

Örnek 1- 506 sayılı Kanuna tabi olarak 1.4.1985-30.8.1986 ve 24.11.1995-13.11.2008 tarihleri arasında zorunlu sigortalı hizmetleri olan sigortalı (R), 17.10.1990 tarihinde 21.5.1976-21.1.1978 tarihleri arasındaki askerlik süresini borçlanmak için Sosyal Sigortalar Kurumuna müracaat etmiş, tebliğ edilen borcu iki yıllık süre içinde ödemiş, 20.10.2010 tarihinde de aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunmuştur.

Tahsis aşamasında yapılan incelemede sigortalının 13.8.1986-24.4.1995 tarihleri arasında 1479 sayılı Kanuna tabi hizmeti olduğu anlaşılmış olup 506 sayılı Kanun kapsamında yapmış olduğu askerlik borçlanması geçerli sayılacaktır.

Örnek 2- 1.3.1984-11.9.2008 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna göre çeşitli işyerlerinde çalışması bulunan sigortalı (S), 5.3.1975-5.11.1976 tarihleri arasındaki askerlik süresini 9.12.1998 tarihinde ödemiştir. 2008 yılında 1.9.1995-15.5.2000 tarihleri arasında 2926 sayılı Kanuna göre sigortalı olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda sigortalının borçlanması iptal edilmeyecek 506 sayılı Kanun kapsamında borçlanma hizmeti olarak dikkate alınacaktır.

3.3.2- 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların diğer statülere göre borçlanmaları

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olan sigortalılardan haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulananların diğer statülere borçlanmaları halinde borçlanma tutarları iade edilmeyerek borçlanma talep dilekçesinin Kurum kayıtlarına geçtiği tarih dikkate alınarak 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre yeni borç tutarı hesaplanıp varsa eksik kalan tutar tahsil edilerek borçlanma geçerli sayılacaktır.

Örnek 1- Adıyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğünde 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi memur olarak görev yapmakta iken 6.1.1981-5.9.1982 tarihleri arasında geçen askerlik süresini 27.12.2001 tarihinde devredilen Adıyaman Sigorta İl Müdürlüğüne borçlanarak borç tutarını yatıran sigortalı (Ş)'nin, 27.12.2001 tarihli dilekçesi esas alınarak mülga 5434 sayılı Kanunun ek 31. maddesi uyarınca borçlanma işlemine esas alınan unsurlar (başvurduğu tarihte tabi olduğu personel Kanunlarına göre öğrenim durumları itibariyle göreve giriş derece/kademe göstergesi) dikkate alınarak tahakkukun yapılacağı tarihteki memur maaş katsayısına göre borç tutarı tespit edilip daha önce ödemediği rakam düşülerek kalan miktarın tahsili yapılacaktır.

Örnek 2- Sivas İl Özel İdare Müdürlüğünde 5434 sayılı Kanuna tabi memur olarak görev yapmakta iken 14.12.1999-13.3.2000 tarihleri arasında geçen askerlik süresini 22.4.2004 tarihinde devredilen Sivas Sigorta İl Müdürlüğüne borçlanarak borç tutarını yatıran sigortalı (T)'nin 22.4.2004 tarihli dilekçesi esas alınarak mülga 5434 sayılı Kanunun ek 31. maddesi uyarınca borçlanma işlemine esas alınan unsurlar (başvurduğu tarihte tabi olduğu personel Kanunlarına göre öğrenim durumları itibariyle göreve giriş derece/kademe gösterge, varsa ek gösterge, taban aylık tutarı, kıdem aylık tutarı, özel hizmet tazminatının emeklilik keseneğine yansıyan oranı) dikkate alınarak tahakkukun yapılacağı tarihteki memur maaş katsayısına göre borç tutarı tespit edilip daha önce ödemediği rakam düşülerek kalan miktarın tahsili yapılacaktır.

3.3.3- 1.10.2008 tarihinden sonra yanlış statüde yapılan borçlanmalar

1.10.2008 tarihinden sonra Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendine tabi sigortalı sayılanlar ile 2008 yılı Ekim ayı başından sonra ilk defa (c) bendine tabi sigortalı olanlar ve hak sahiplerinin borçlandırılması gereken sigortalılık statüsü dışında diğer statülerden birisine göre borçlandırılması halinde mevzuat farklılığının bulunmaması nedeniyle borçlanma tutarı iade edilmeyecek, borçlanma talep dilekçesinin Kurum kayıtlarına intikal tarihi ve borcun ödendiği tarihler dikkate alınarak hizmetler sigortalının ait olduğu statüdeki programa aktarılacak ve sigortalılardan yeni bir borçlanma talebi istenmeyecektir.

3.3.4- Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ya da (b) bendi kapsamında sigortalı olup 1.10.2008 tarihinden önce (c) bendi statüsündeki hizmetlerini borçlanma talebinde bulunanlar

Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi sigortalıların 1.10.2008 tarihinden önce 4. maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi hizmetleri arasında geçen ve 41. madde kapsamında borçlandırılacak süreleri 26.12.2008 tarihli ve 2008/111 sayılı Genelgenin "IV- BORÇLANMA İÇİN BAŞVURULARIN YAPILMASI VE BORÇLANMA PROGRAMLARI" başlıklı bölümünün (d) fıkrasındaki açıklamalar uyarınca borçlanacakları prime esas kazanç Sigortalı Tescil ve Hizmet Daire Başkanlığından sorulduktan sonra sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezi tarafından yapılacaktır.

4- BORÇLANILAN SÜRELERİN HİZMET OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1- Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki borçlandırılan sürelerin değerlendirilmesi

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalıların 41. maddeye göre yapacakları borçlanmalarda, 2008 yılı Ekim ayı başından önceki sürelerde borçlanılan prime esas gün sayısı borçlanılan ilgili aylara mal edilmekte olup, borçlandırılan sürenin 5510 sayılı Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreye ait olması halinde sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülecek, prim ödeme gün sayısı ve prime esas kazançlar ise borçlanma yapılan ilgili aylara mal edilecektir.

Örnek- 5.10.1998 tarihinde 506 sayılı Kanun kapsamında çalışmaya başlayan sigortalı (U), 21.5.1993-21.1.1995 tarihleri arasında yaptığı askerlik hizmetini, prime esas asgari günlük kazanç üzerinden borçlanmak için 21.4.2010 tarihinde müracaat etmiş, 602 gün karşılığı (24,30

x % 32 = 7,78 TL, 7,78 x 602 = 4.683,56 TL) borçlanma tutarı 30.4.2010 tarihinde sigortalıya tebliğ edilmiş, 5.5.2010 tarihinde borçlanma tutarının tamamını ödemiştir. Bu durumda sigortalının hizmet süresinin başlangıcı ve prime esas kazançları aşağıdaki şekilde olacaktır.

Askerlik süresi : 21.5.1993-21.1.1995

Borçlanılan gün sayısı : 602 gün (1 yıl 8 ay 2 gün)

Hizmet süresinin başlangıcı : 5 10 1998

2 8 1

3 2 1997

Borç ödeme tarihi : 5.5.2010

Borcun ödendiği tarihteki asgari günlük kazanç : 24,30 TL

Borçlandığı günlük kazanç : 24,30 TL

Ödenen 1 günlük primin ödeme tarihindeki asgari kazanç oranı : 24,30 / 24,30 = 1

Prime esas kazanç hesabı:

Yıl	Ay	Gün	İlgili Ayın Asgari Kazancı (TL)	Oran	İlgili Ay İçin Hesaplanan Kazanç (TL)
1993	Mayıs	11	308.242	1	308.242
	Haziran	30	840.660	1	840.660
	Temmuz	30	948.570	1	948.570
	Ağustos	30	948.570	1	948.570
	Eylül	30	948.570	1	948.570
	Ekim	30	1.067.850	1	1.067.850
	Kasım	30	1.067.850	1	1.067.850
	Aralık	30	1.067.850	1	1.067.850
1994	Ocak	30	1.113.300	1	1.113.300
	Şubat	30	1.113.300	1	1.113.300
	Mart	30	1.113.300	1	1.113.300
	Nisan	30	1.249.620	1	1.249.620
	Mayıs	30	1.249.620	1	1.249.620
	Haziran	30	1.249.620	1	1.249.620
	Temmuz	30	1.249.620	1	1.249.620
	Ağustos	30	1.249.620	1	1.249.620
	Eylül	30	1.249.620	1	1.249.620
	Ekim	30	1.249.620	1	1.249.620
	Kasım	30	1.249.620	1	1.249.620
	Aralık	30	1.249.620	1	1.249.620

1995	Ocak	21	906.528	1	906.528
------	------	----	---------	---	---------

4.2- Borç tutarının kısmi ödenmesi halinde hizmetlerin değerlendirilmesi

5510 sayılı Kanununun 41. maddesi gereğince, sigortalılar ya da hak sahipleri borçlanılan sürelerin tamamını ödeyebilecekleri gibi bir kısmını da ödeyebileceklerdir. Bu durumda borçlanılan hizmetin prime esas kazanç olarak değerlendirilmesinde hizmet süresinin sonundan başa doğru değerlendirilme yapılacaktır.

Örnek 1- 2.1.2000 tarihinde 506 sayılı Kanun kapsamında çalışmaya başlayan sigortalı (Ü), 6.6.1986-8.12.1987 tarihleri arasında yaptığı askerlik hizmetini 35,00 TL prime esas kazanç üzerinden borçlanmak için 15.6.2010 tarihinde müracaat etmiş, (35,00 x % 32 = 11,20 TL, 11,20 x 543 = 6.081,60 TL) borçlanma tutarının 1.680,00 TL'lik kısmını 2.7.2010 tarihinde ödemiştir. Bu durumda sigortalının hizmet süresinin başlangıcı ve prime esas kazançları aşağıdaki şekilde olacaktır.

Askerlik süresi : 6.6.1986-8.12.1987
 Borçlanılan gün sayısı : 543 gün (1 yıl 6 ay 3 gün)
 Primi ödenen gün sayısı : 1.680,00 / 11,20 = 150 gün
 Hizmet süresinin başlangıcı : 2 1 2000

5.

2 8 1999

Borç ödeme tarihi : 2.7.2010
 Borcun ödendiği tarihteki asgari günlük kazanç : 25,35 TL
 Borçlandığı günlük kazanç : 35,00 TL
 Ödenen 1 günlük primin ödeme tarihindeki asgari kazanca oranı : 35,00 / 25,35 = 1,38

Prime esas kazanç hesabı:

Yıl	Ay	Gün	İlgili Ayın Asgari Kazancı (TL)	Oran	İlgili Ay İçin Hesaplanan Kazanç (TL)
1987	Temmuz	22	36.036	1,38	49.729,68
	Ağustos	30	49.140	1,38	67.813,20
	Eylül	30	49.140	1,38	67.813,20
	Ekim	30	49.140	1,38	67.813,20
	Kasım	30	49.140	1,38	67.813,20
	Aralık	8	13.104	1,38	18.083,52

Örnek 2- Örnek 1'deki sigortalı askerlik hizmetinden kalan süreyi 21.7.2010 tarihinde prime esas günlük asgari kazanç üzerinden borçlanmak için müracaat etmiş, (25,35 x % 32 = 8,11 TL, 8,11 x 393 = 3.187,23 TL) borçlanma tutarının bu defa 729,90 TL'lik kısmını 26.7.2010 tarihinde ödemiştir. Bu durumda sigortalının hizmet süresinin başlangıcı ve prime esas kazançları aşağıdaki şekilde olacaktır.

Askerlik süresi : 6.6.1986-8.12.1987
 Borçlanılan gün sayısı : 393 gün
 Primi ödenen gün sayısı : 729,90 / 8,11 = 90 gün
 Hizmet süresinin başlangıcı : 2 1 2000 2 8 1999
 Birinci borçlanma süresi : 5 İkinci borçlanma süresi 3.

2 8 1999

2 5 1999

Borç ödeme tarihi : 26.7.2010
Borcun ödendiği tarihteki asgari günlük kazanç : 25,35 TL
Borçlandığı günlük kazanç : 25,35 TL
Ödenen 1 günlük primin ödeme tarihindeki asgari kazanç oranı : $25,35 / 25,35 = 1$
Prime esas kazanç hesabı:

Yıl	Ay	Gün	İlgili Ayın Asgari Kazancı (TL)	Oran	İlgili Ay İçin Hesaplanan Kazanç (TL)
1987	Nisan	22	33.880	1	33.880
	Mayıs	30	46.200	1	46.200
	Haziran	30	46.200	1	46.200
	Temmuz	8	13.104	1	13.104

Örnek 3- Halen 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı olan (V), 1.7.1987-25.11.1987 tarihleri arasında sigortalı çalışmış, 9.11.1990-13.5.1991 tarihleri arasında mahkemede, 13.5.1991-12.11.1991 tarihleri arasında da avukat yanında staj yapmış 19.4.2010 tarihinde söz konusu süreyi 28,00 TL prime esas kazanç üzerinden borçlanmak için müracaat etmiş, 21.4.2010 tarihinde tebliğ edilen ($28,00 \times \% 32 = 8,96$ TL, $8,96 \times 364 = 3.261,44$ TL) borçlanma tutarının 2.000,00 TL'lik kısmını 30.4.2010 tarihinde ödemiştir. Bu durumda sigortalının hizmet süresinin başlangıcı ve prime esas kazançları aşağıdaki şekilde olacaktır.

Avukatlık staj süresi : 9.11.1990-13.5.1991, 13.5.1991-12.11.1991
Borçlanılan gün sayısı : 364 gün (1 yıl 4 gün)
Primi ödenen gün sayısı : $2.000,00 / 8,96 = 223$ gün
Borç ödeme tarihi : 30.4.2010
Borcun ödendiği tarihteki asgari günlük kazanç : 24,30 TL
Borçlandığı günlük kazanç : 28,00 TL
Ödenen 1 günlük primin ödeme tarihindeki asgari kazanç oranı : $28,00 / 24,30 = 1,15$
Prime esas kazanç hesabı:

Yıl	Ay	Gün	İlgili Ayın Asgari Kazancı (TL)	Oran	İlgili Ay İçin Hesaplanan Kazanç (TL)
1991	Şubat	1	5.950	1,15	6.842,5
	Mart	30	178.500	1,15	205.275
	Nisan	30	178.500	1,15	205.275
	Haziran	30	178.500	1,15	205.275
	Temmuz	30	224.010	1,15	257.611,5
	Ağustos	30	224.010	1,15	257.611,5

Eylül	30	224.010	1,15	257.611,5
Ekim	30	224.010	1,15	257.611,5
Kasım	12	89.604	1,15	103.044,6

4.3- Ay içinde 30 günden az prim ödenen sigortalıların doğum borçlanmasında dikkate alınacak sürelerinin hesaplanması

Doğum borçlanması talebi kabul edilen kadın sigortalının iki yıllık borçlanma süresi içinde zorunlu sigortalı hizmetlerinin olması halinde zorunlu sigortalılık süreleri borçlanma sürelerinden düşülecektir.

Zorunlu hizmetlerin borçlanma süresinden düşülmesinde sigortalının işe giriş ve çıkış tarihlerinin dört aylık sigorta primleri bordrosunda bulunmaması halinde o ayın son gününden başlayarak geriye doğru gidilerek zorunlu hizmet tespit edilecektir. Ay içinde zorunlu sigortadan geriye kalan süreler 30 güne tamamlanacak şekilde borçlanma süresi olarak kabul edilecektir. 1.4.1983 tarihinden önce üç aylık sigorta primleri bordrosu ile bildirilen hizmetler hakkında dönemin sonundan geriye doğru gidilerek tespit yapılacaktır.

Örnek- 506 sayılı Kanuna tabi çalışmakta iken 8.7.1990 tarihinde doğum yapan sigortalı (Y), 31.3.1992 tarihinde işten ayrılmış, 1.4.1992 tarihinden itibaren isteğe bağlı sigortaya prim ödemeye başlamıştır. Sigortalının 1990/II, 1991/I, II, III ve 1992/I inci dönem dört aylık sigorta prim bordrolarında 120 günden eksik süreleri bulunduğundan bu süreleri borçlanabilecektir. Sigortalının borçlanabileceği süre aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Dönem Bordrosu	Bordrodaki Gün Sayısı	Bordroda Prim Ödenen Aylar		Zorunlu Hizmet*	Borçlanılacak Hizmet
		Ay	Gün		
1990 / II	30	Mayıs	-	-	-
		Haziran	-	-	-
		Temmuz	15	16.07.1990-30.07.1990	01.07.1990-15.07.1990
		Ağustos	15	16.08.1990-30.08.1990	01.08.1990-15.08.1990
1991 / I	60	Ocak	5	26.01.1991-30.01.1991	01.01.1991-25.01.1991
		Şubat	10	21.02.1991-30.02.1991	01.02.1991-20.02.1991
		Mart	25	06.03.1991-30.03.1991	01.03.1991-05.03.1991
		Nisan	20	11.04.1991-30.04.1991	01.04.1991-10.04.1991
1991 / II	63	Mayıs	18	13.05.1991-30.05.1991	01.05.1991-12.05.1991
		Haziran	16	15.06.1991-30.06.1991	01.06.1991-14.06.1991
		Temmuz	15	16.07.1991-30.07.1991	01.07.1991-15.07.1991
		Ağustos	14	17.08.1991-30.08.1991	01.08.1991-16.08.1991
1991 / III	62	Eylül	17	14.09.1991-30.09.1991	01.09.1991-13.09.1991
		Ekim	15	16.10.1991-30.10.1991	01.10.1991-15.10.1991
		Kasım	15	16.11.1991-30.11.1991	01.11.1991-15.11.1991
		Aralık	15	16.12.1991-30.12.1991	01.12.1991-15.12.1991
1992 / I	45	Ocak	15	16.01.1992-30.01.1992	01.01.1992-15.01.1992
		Şubat	15	16.02.1992-30.02.1992	01.02.1992-15.02.1992

	Mart	15	16.03.1992-30.03.1992	01.03.1992-15.03.1992
	Nisan	-	-	-

*Ay içindeki zorunlu çalışma süresi borçlanma ile 30 güne tamamlandığı için 28, 29 ve 31 gün çeken aylarda hizmet 30 gün olarak dikkate alınmıştır.

4857 sayılı Kanununun 13. ve 14. maddeleri gereğince kısmi süreli veya çağrı üzerine çalışanlar, 5510 sayılı Kanuna göre ev hizmetlerinde ay içerisinde 30 günden az çalışan sigortalılar, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ek ders ücreti karşılığında ilgili mevzuatı çerçevesinde uzman ve usta öğretici olarak çalıştırılıp prim ödeme gün sayısı ay içerisinde hak kazandıkları brüt ek ders ücreti toplam tutarının, prime esas günlük kazanç alt sınırına bölünmesi sonucu tespit edilenlerin gün sayısı otuzun altında olanların doğum borçlanması talebinde bulunmaları halinde zorunlu sigortalılık süresi dışında kalan süreleri borçlanma kapsamında değerlendirilecektir.

Örnek- 1.6.2005 tarihinde 506 sayılı Kanun kapsamında çalışmaya başlayan sigortalı (Z) kısmi süreli çalışması nedeniyle işvereni tarafından hizmetleri her ay 8 ile 10 gün arasında olmak üzere Kuruma bildirilmiştir. Sigortalı 4.3.2007 tarihinde doğum yapmış 30.6.2007 tarihine kadar ücretsiz izin kullanmış, 2007 yılı Temmuz ayında yeniden çalışmaya başlamış 15.3.2008 tarihinde işten ayrılmış, 22.7.2010 tarihinde doğum borçlanması yapmak için talepte bulunmuştur. Sigortalının 4.3.2007-30.6.2007 tarihleri, 2007 yılı Temmuz ve 2008 yılı Mart ayı arasında kısmi çalışılan günler dışında kalan süreler ile 2008 yılı Nisan ayı ile 4.3.2009 tarihi arasındaki süreleri borçlandırılacaktır.

5- 1479 SAYILI KANUNA GÖRE YAPILAN BORÇLANMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

5.1- Kurum kodu uygulamaları

5.1.1- Eksik tahsil edilen askerlik borçlanmaları

a) 1479 sayılı Kanununun mülga ek 9. maddesi gereğince, askerlik borçlanması sigortalının talep tarihinde bulunduğu basamağın primi üzerinden hesaplanmakta olup, borçlanma tutarının tebliğ tarihinden itibaren Kanunda belirtilen süre içinde tam olarak ödenmesi halinde borçlanma geçerli sayılmıştır. Ancak, tebliğ edilen tutarın devredilen Bağ-Kur Genel Müdürlüğünün 12.9.2006 tarihli ve 2002/15 No.lu Genelgeye Ek Genelgesi gereğince 9,99 TL'ye kadar (17.2.1995 tarihli ve 1995/3 sayılı İç Genelge ile 99.999 TL, 19.2.2001 tarihli ve 2001/8 sayılı Genelge ile 999.999 TL, 2.4.2002 tarihli ve 2002/15 sayılı Genelgesi gereğince 9.999.999 TL) eksik ödenmesi halinde bu tutarın sigortalıya tebliğ tarihinden sonra 15 gün içinde ödenmesi durumunda borçlanma geçerli sayılarak, eksik tahsil edilen tutar "Kurum Kodu" kapsamında değerlendirilecek olup, 1.10.2008 tarihinden önce eksik tahsil edilen tutarlar hakkında "Kurum Kodu" uygulamasına 1.10.2008 tarihinden önceki borçlanmalarla sınırlı olmak üzere devam edilecektir.

Örnek- 4. basamakta esnaf sigortalılığı devam eden sigortalı (A), 22.1.2008 tarihinde 18 ay süreyle yaptığı askerlik hizmetini borçlanmak için müracaat etmiş, hesaplanan borçlanma tutarı (101,40 x 18 = 1.825,2 TL) 1.2.2008 tarihinde sigortalıya tebliğ edilmiştir. 23.7.2008 tarihinde borçlanma tutarının 1.820,00 TL'lik kısmını ödeyen sigortalı (A), 4.4.2010 tarihinde müracaat ederek eksik ödediği tutarı ödemek için talepte bulunmuştur. Hesaplanan borç tutarı (1.825,2 TL) ile ödenen tutar (1.820,00 TL) arasında kalan 5,2 TL'lik miktarı 8.4.2010 tarihinde ödeyen sigortalının, ödediği fark tutarı kurum kodu kapsamında değerlendirilerek askerlik borçlanması geçerli hale getirilecektir.

b) 1.10.2008 tarihinden sonra 5510 sayılı Kanununun 41. maddesine göre yapılan borçlanmalarda "Kurum Kodu" kapsamında değerlendirme işlemi yapılmayacak, hizmetin hesabı sigortalıların ödedikleri tutarla orantılı olarak dikkate alınacaktır. Bu şekilde yapılan orantı sonucunda bulunacak gün sayısında virgülden sonraki tutar tama iblağ edilmeyecektir.

Örnek- 5510 sayılı Kanununun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine tabi olan sigortalı (B), 2.6.2010 tarihinde 18 aylık askerlik süresinin 448 günlük kısmını asgari günlük kazanç üzerinden ödemek için müracaat etmiş, 16.6.2010 tarihinde tebliğ edilen (7,78 x 448 = 3.485,44 TL) borçlanma tutarının 3.480,00 TL'lik kısmını ödemiştir. Sigortalının eksik ödediği 5,44 TL kurum kodu kapsamında değerlendirilmeyecek, ödenen tutarla orantılı gün sayısı geçerli sayılacaktır.

5.2- Basamak intibakı nedeniyle eksik tahsil edilen borçlanma tutarları

1479 sayılı Kanun kapsamında kayıt ve tescili yapılan sigortalılardan Kanunun geçici 27. maddesi gereğince;

- Diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi çalışması bulunduğu 1.10.2008 tarihinden önce tespit edilen,
- 1.10.2008 tarihinden önce tespit işlemlerine başlanmakla birlikte bu tarihten sonra işlemleri sonuçlandırılan,
- 1.10.2008 tarihinden önce diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi çalışmasının Kurum kayıtlarında bulunduğuna dair bilgi ve belge olmakla beraber tespit işlemleri bu tarihten sonra yapılan,

sigortalıların bu hizmetlerine istinaden Kanunun mülga 51. maddesine göre basamak intibakı yapılacak, basamak artışından doğan prim farklarının tahsili hakkında devredilen Bağ-Kur Genel Müdürlüğünün 11.6.2002 tarihli, 2002/30 sayılı ve 21.3.2002 tarihli, 2002/14 sayılı genelgeleri gereğince işlem yapılmaya devam edilecektir. 1.10.2008 tarihinden önce diğer sosyal güvenlik kurumlarında geçen hizmeti 1.10.2008 sonrası tespit edilenlerin basamak intibakı yapılmayacak sadece hizmet süreleri değerlendirilecektir.

Örnek- 1479 sayılı Kanuna tabi sigortalı (C), 21.2.1995 tarihinde 5. basamaktan askerlik borçlanması yapmak için müracaat etmiş, 600 gün (20 ay) karşılığı (471.960 x 20 = 9.439.200 TL) hesaplanan borcu yasal süresinde ödemiş, ancak, 506 sayılı Kanuna tabi hizmetlerinin bulunduğu 1.10.2008 tarihinden önce anlaşılması nedeniyle borçlanma talep tarihindeki basamağı 6. basamağa (517.560 x 20 = 10.351.200 TL) yükseltilmiştir. Sigortalıya 5. ve 6. basamaklar arasındaki prim farkını (0,91 TL) 15 gün içerisinde ödemesi hususu 10.3.2010 tarihinde tebliğ edilmiş, aynı tarih itibarıyla prim farkı ödenmiştir. Bu durumda sigortalı (C)'nin 1479 sayılı Kanuna göre yaptığı askerlik borçlanması geçerli sayılacaktır.

1479 sayılı Kanunun mülga geçici 18. maddesi gereğince, 20.4.1982-4.10.2000 tarihleri arasındaki vergiye tabi oldukları sürenin tamamını borçlanmak isteyenlerden, ödeme tarihinde buldukları gelir basamağı üzerinden bu borçları ödeyenlerin, diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi hizmetleri, vergi dairelerinden hizmetin eksik bildirilmesi gibi nedenlerle intibak ettirildikleri yeni basamak arasında çıkan fark tutarı, devredilen Bağ-Kur Genel Müdürlüğünün 10.3.2006 tarihli ve 34722 sayılı talimatı doğrultusunda kurum kodu kapsamında değerlendirilecektir. Bu durumdaki sigortalıların ödeyecekleri prim farkı 30.9.2008 tarihinde geçerli olan basamak üzerinden tahsil edilecektir.

6- DİĞER İŞLEMLER

6.1- Borçlanılan hizmetlerle malullük ve ölüm aylığına hak kazanılması

5510 sayılı Kanunun geçici 2. maddesi gereğince, 2008 yılı Ekim ayı başından önce sigortalı olup, bu tarihten sonra aylık talebinde bulunanlardan, farklı sosyal güvenlik kurumlarına ya da 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinde belirtilen sigortalılık hallerinden birden fazlasına tabi olanlar hakkında mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılmaya devam edilecektir.

Mülga 2829 sayılı Kanunun 4. maddesi gereğince sosyal güvenlik kurumlarına tabi çalışmış olanların hizmet süreleri, aynı tarihlere rastlamamak kaydıyla aylık bağlanmasına hak kazanıldığında birleştirilmekte, hizmet süreleri toplamının aylık bağlanmasına yeterli olmaması halinde ise hizmetler birleştirilmeden müstakilen değerlendirilmektedir. Bu nedenle, birleştirilen hizmetler ve borçlandırılan sürelerle birlikte sigortalının son defa tabi olduğu sigortalılık statüsüne göre ölüm aylığı bağlanamaması halinde, hizmetler ayrıştırılarak borçlanma işlemi iptal edilecek, ancak, önceki statüye göre borçlanılacak sürelerle birlikte aylığa hak kazanılması halinde bu statüye göre borçlandırılacaktır.

Örnek 1- 12.1.1994-2.7.1997 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna tabi 950 gün, 1.8.2006-30.3.2007 tarihleri arasında 1479 sayılı Kanuna göre 239 gün hizmeti olan sigortalı (D), 23.6.2010 tarihinde vefat etmiştir. Hak sahipleri ölüm aylığı bağlanması için 600 gün askerlik süresini borçlanmak üzere 21.7.2010 tarihinde müracaat etmiş, ancak, yapılan incelemede 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre aylık bağlanmasına imkan bulunmadığından hizmetler müstakilen değerlendirilecek hak sahiplerine askerlik borçlanması yapılmaksızın 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi hizmet dikkate alınarak aylık bağlanacaktır.

Örnek 2- Örnek 1'deki sigortalının 12.01.1994-02.07.1997 tarihleri arasında 506 sayılı Kanuna tabi 1250 gün sigortalı olduğu varsayıldığında bu defa hizmetler müstakilen değerlendirilmeyecek ölüm aylığına yetecek 311 günlük askerlik süresi 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi statüsünde borçlandırılarak yine (b) bendi kapsamında ölüm aylığı bağlanacaktır.

6.2- Hizmet borçlanmalarında prime esas kazanç beyanı

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalıların 41. maddeye göre yapacakları hizmet borçlanmalarına ait borçlanma tutarı, sigortalılıkları nedeniyle ödedikleri prime esas kazançları dikkate alınmadan, "Borçlanma Talep Dilekçesi" ile beyanda buldukları prime esas kazanç üzerinden, prime esas kazanç beyanında bulunulmaması halinde ise borçlanma tutarı, asgari günlük kazanç tutarı üzerinden hesaplanacaktır.

Örnek- 1.8.1992 tarihi itibarıyla kayıt ve tescili yapılan, 2010 yılı Ocak ayında 30,00 TL prime esas günlük kazanç beyanı üzerinden prim ödeyen Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalı (E), 15.12.1986-29.7.1989 tarihleri arasındaki askerlik süresini borçlanmak için 30.4.2010 tarihinde müracaat etmiş, borçlanma talep dilekçesinde borçlanma yapacağı tutar için ayrıca beyanda bulunmamıştır. Bu durumda sigortalının askerlik süresine ilişkin borçlanma tutarı 30.4.2010 tarihinde geçerli olan asgari günlük kazanç (7,78 TL) üzerinden hesaplanacaktır.

6.3- Borçlanma tutarının iadesi

Sigortalının kendisi ya da hak sahipleri tarafından yapılan borçlanma sürelerinin tüm hizmetleri ile birlikte aylık bağlamaya yetecek süreden fazla olması halinde fazla olan süreye ait borçlanma tutarı Kurumca tahsil edilmiş ise iade edilmeyecektir.

6.4- 1.10.2008-1.7.2010 tarihleri arasında doğum borçlanması talebi reddedilen sigortalılar hakkında yapılacak işlemler

1.10.2008-1.7.2010 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanununun 41. maddesi gereğince doğum borçlanması talebinde bulunmuş olup borçlanma talebi 26.12.2008 tarihli ve 2008/111 sayılı Genelge gereğince değerlendirilerek reddedilenlerin durumları yeni bir talep alınmaksızın bu Genelge doğrultusunda yeniden değerlendirilecektir. Bunlardan doğum borçlanması talepleri reddedilmesi nedeniyle dava açan ve halen bu davaları devam edenlere Tebliğ değişikliği hususunda yazılı bilgi verilecek, sigortalıların kendi istekleri haricinde davalardan feragat etmeleri istenmeksizin borçlanma işlemi sonuçlandırılacak, ayrıca bu konuda Kurum avukatlarının da açılmış davalarla ilgili olarak “dava konusunun kalmadığı” yeni açılacak davalarda ise idarenin dava konusu işlemlerde zaten işlemi yaptığından “menfaat” olayının bulunmadığı gerekçesiyle mahkemelere bilgi vermeleri ve davanın reddini istemeleri sağlanacaktır.

6.5- Borçlanma başvurularının alınması

Hizmet borçlanmalarında 5510 sayılı Kanununun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi sigortalıların borçlanma işlemleri sigortalının en son çalışmasının/hizmetinin geçtiği sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezince, 4. maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalıların borçlanma işlemleri ise yetki devri yapıncaya kadar Sigortalı Tescil ve Hizmet Dairesi Başkanlığınca yapılacak olup sigortalıların mağduriyetlerine meydan verilmemesi bakımından son çalıştığı sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezi dışındaki bir üniteye borçlanma talebinde bulunan sigortalıların talepleri ilgili ünitece alınarak geciktirilmeksizin borçlanmanın yapılacağı üniteye gönderilecektir.

6.6- Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

26.12.2008 tarihli ve 2008/111 sayılı Genelgenin;

- a) “I. B- BORÇLANILACAK SÜRELER” başlıklı bölümünün “a) Ücretsiz Doğum ya da Analık İzni Süreleri ile Kanununun 4. Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendine Tabi Sigortalıların Doğumdan Sonra Geçen Süreleri” kısmı ile “b) Er veya Erbaş Olarak Silah Altında veya Yedek Subay Okulunda Geçen Süreler” başlıklı bölümünün onuncu paragrafı ile örneği yürürlükten kaldırılmıştır.
- b) “I. D- BORÇLANILAN SÜRELERİN HİZMET OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ” başlıklı bölümü yürürlükten kaldırılmıştır.
- c) “IV. BORÇLANMA İÇİN BAŞVURULARIN YAPILMASI VE BORÇLANMA PROGRAMLARI” başlıklı bölümünün (c) ve (d) kısmında yer alan başvuru adresi “Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Sigortalı Tescil ve Hizmet Dairesi Başkanlığı Mithatpaşa Caddesi No: 7 Sıhhiye /ANKARA olarak değiştirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur. Saygılarımızla

İHSAN AKAR

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

*Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Konuyla ilgili ek bilgi gerektiğinde bizimle temasa geçirilmesi önerilir.